

**IERTARE ȘI VINDECARE.
PREDICĂ LA DUMINICA A 2-A DIN POSTUL MARE**

Preot dr. Ionel Popescu

„Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale” (Marcu 2, 5).

**FORGIVENESS AND HEALING. SERMON ON THE 2ND SUNDAY
FROM THE GREAT LENT**

Abstract: In the second Sunday of Great Lent, the Holy Gospel is saying about the healing of a sick that has been brought in front of Jesus by four man. The Gospel doesn't say that they were relatives: the children of the sick man, a mother, a father, brothers, but it simply said that there were four of them. They were simply his friends, maybe – neighbors. They did their best not for themselves but for the sick man. After all, not every man will try to climb up the roof of somebody else's house, strip it, lift the stretcher with a sick man there and then lower it with the help of ropes. We can imagine how inconvenient and hard it was. But at any price they wanted to get into the house where Christ was. And Christ saw their faith in this effort and diligence. And the main thing that He saw was, of course, the love towards this man. They were fussing not about themselves but about him, they were waiting for his cure a

Keywords : Sermon, forgiveness, healing, Sunday, Great Lent

Iubiți credincioși,

Capernaumul, „satul lui Naum”, „orașul lui Iisus” și „cetate a Galileii” (Luca 4, 31), este una din cele mai cunoscute localități biblice. Situat pe țărmul nordic al Lacului Ghenizaret sau Marea Galileii, Capernaumul era, în vremea Mântuitorului, un sat de pescari și localitate de frontieră, având și un punct vamal (Matei 9, 9). În această cetate biblică Hristos Domnul și-a început activitatea de propovăduire a Evangheliei, așa cum scrie sfântul evanghelist Marcu: „Și venind în Capernaum și îndată intrând sâmbăta în sinagogă, îi învăța. Și erau uimiți toți de învățătura Lui, căci El îi învăța pe ei ca Cel ce are putere, iar nu în felul cărturarilor” (Marcu 1, 21-22). Zidurile sinagogii

din Capernaum păstrează și astăzi ecoul zguduitoarelor cuvinte ale Cuvântării Euharistice rostită de către Fiul lui Dumnezeu: „Eu sunt pâinea vieții, cel ce vine la Mine nu va flămânzi și cel ce crede în Mine nu va înseta niciodată... Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veți mânca trupul Fiului Omului și dacă nu veți lua sângele Lui, nu veți avea viață în voi. Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi” (Ioan 6, 35 și 53-54).

Pietrele Capernaumului mărturisesc, până la sfârșitul veacurilor, despre trecerea Domnului Hristos peste ele, despre multele tămăduiri săvârșite acolo și despre chemarea la misiunea de apostol a lui Matei vameșul.

Evanghelia citită astăzi la sfânta Liturghie ne spune că îndată ce s-a răspândit vestea că Iisus a sosit în Capernaum, mulțimea s-a și adunat să-L asculte. Casa în care se afla Învățătorul s-a umplut de localnicii dornici de a asculta cuvântul lui Dumnezeu și de a se vindeca de bolile sufletești și trupești, așa cum se umple o biserică în zilele de duminică și de mare sărbătoare creștină.

În mijlocul mulțimii era Hristos Mântuitorul, toate privirile fiind îndreptate spre El. „Și au venit la El, aducând un slăbănog pe care-L purtau patru inși. Și neputând ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul. Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale” (Marcu 2, 3-5).

Printre cei de față se aflau și câțiva cărturari care, auzind cuvintele Domnului Iisus Hristos „murmurau”, adică erau nemulțumiți și chiar revoltați, în adâncul sufletului, pentru că Acesta își aroga dreptul de a ierta păcatele. Cunoscând gândurile lor ascunse, Iisus le-a zis: „De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ci ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: zic ție: scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta.

Și s-a sculat îndată și luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Niciodată nu am văzut asemenea lucruri” (Marcu 2, 2-12).

Cărturarii prezenți la săvârșirea minunii asupra concetățeanului lor nu s-au ridicat la înălțimea momentului și nu au înțeles, trupești fiind, taina iertării și a vindecării săvârșite de către Hristos Domnul. Dacă și-ar fi deschis inima ca să primească întru iubire, față de aproapele lor, cuvântul evangheliei, dacă ar fi cugetat adânc la Scripturile vechi, pe care pretindeau că le cunosc și le propovăduiesc, ar fi înțeles că boala este, de cele mai multe ori, consecința unei vieți păcătoase, că toate păcatele, fărâdelegile și plăcerile deșarte afectează grav sănătatea sufletească și trupească a oamenilor. Invidioși, răutăcioși și învârtoșați la inimă, cărturarii nu s-au bucurat că un semen al lor a fost readus la „starea bărbatului desăvârșit” și, văzând în Iisus un simplu om și nu pe Fiul

lui Dumnezeu, nu au avut capacitatea de a înțelege că a fost necesar ca El să îndepărteze mai întâi cauza, adică păcatul, pentru a dispărea efectul, adică boala.

Spre deosebire de cărturarii indiferenți, individualiști, cârtitori și răutăcioși, prietenii celui vindecat erau oameni credincioși, preocupați de suferințele confratelui lor și convinși că Profetul din Nazaret va săvârși și cu acela o minune, așa cum săvârșise și cu alți suferinzi din Capernaum, inclusiv cu soacra apostolului Petru. Și iată, prietenia lor curată, atașamentul lor dezinteresat, fapta lor de o frumusețe duhovnicească pilduitoare sunt răsplătite de Iisus așa cum numai El știa să o facă. Iertarea păcatelor este urmată, așadar, de vindecarea neputințelor trupești și răsplătită cu primirea multor daruri duhovnicești de la Dumnezeu.

Iubiți credincioși și credincioase,

Din cuvintele minunate ale acestei evanghelii duminicale înțelegem că localnicii adunați în casa din Capernaum au fost martori la două minuni, legate una de cealaltă: iertarea păcatelor, adică tămăduirea sufletească a concetățeanului lor, urmată imediat de vindecarea neputințelor sale trupești. Și încă un aspect foarte important. Mântuitorul nu a săvârșit minunea la cererea celui slăbănogit sufletește și trupește, ci s-a milostivit de el pentru că a fost impresionat de exemplara prietenie și de credința celor patru semeni care au făcut efortul admirabil de a-l aduce în fața Sa. De aici învățăm cu toții că rugăciunile noastre, ale sfinților, ale Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și ale Bisericii, în general, prin slujitorii săi așezați în acest scop, sunt de mare folos în dobândirea harului iertării și al vindecării trupești, dar și a mântuirii acelor pentru care ne rugăm cu credință și cu stăruință, cu nădejde și cu dragoste.

Biserica noastră dreptmăritoare este, de altfel, deținătoarea unor daruri speciale făcute ei de către Mântuitorul Iisus Hristos și de Sfinții Apostoli. Acestea sunt Sfintele Taine. Prin intermediul Sfintelor Taine, Biserica pune la îndemâna fiilor și a fiicelor duhovnicești aceste mijloace văzute prin care se împărtășesc în chip nevăzut de darurile Duhului Sfânt toți cei ce le primesc cu credință.

Între cele șapte taine ale Bisericii noastre, Taina mărturisirii și a iertării păcatelor ocupă un loc special, care necesită din partea celor ce o primesc o stare cu totul deosebită, o dispoziție sufletească aparte, o hotărâre și o voință puternică de a reinnoi legătura cu Hristos, slăbită în urma păcatelor săvârșite după Botez.

Întrucât nu există om care să nu greșească după Botez sau care să reușească a dezvolta pe deplin puterile ce i s-au dat prin primirea celor trei taine de inițiere în viața creștină: Botezul, Ungerea cu Sfântul Mir și Împărtășirea cu Trupul și cu Sângele Domnului, aceasta din urmă se primește numai după

mărturisirea cu sinceritate și cu zdrobire de inimă a păcatelor săvârșite și a datoriilor neîmplinite.

Taina Mărturisirii, a Pocăinței sau a Spovedaniei – cum se spune în mod obișnuit – constă în iertarea păcatelor celor ce le mărturisesc și se căiesc pentru ele, de către episcop sau preot, în chip văzut și de către Hristos Domnul, în chip nevăzut. Cel dintâi care a săvârșit această taină este Hristos – prin iertarea păcatelor – așa cum am auzit astăzi la sfânta Liturghie și după cum citim în Evanghelia Sa. Sfinții evangheliști consemnează că Fiul lui Dumnezeu a acordat iertarea Sa multor persoane care mărturiseau credința în El, își mărturiseau păcatele și cereau ajutorul, făgăduind că nu vor mai păcătui. În cele mai multe cazuri, Iisus a împărtășit harul vindecării și, implicit pe cel al curățirii de păcate, prin mâna Sa, prin puterea care emana din trupul Său sau, pur și simplu, prin cuvântul Său, care avea „putere multă”, deci printr-o relație personală cu cel bolnav, așa cum rezultă din multe texte ale sfintelor Evanghelii.

Înainte de Înălțarea Sa la cer, Iisus Hristos Mântuitorul a dat sfinților Săi Apostoli această putere de a lega și de a dezlega păcatele oamenilor, prin puterea Sfântului Duh. Iertarea acordată de ucenicii Săi și de urmașii lor, este acordată însă de Hristos însuși, adică este o iertare din cer. „Și grăind acestea a suflat și le-a zis: Luați Duh Sfânt; cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 22-23). Sau: „Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în cer” (Matei 18, 18). Așadar, cel ce iartă păcatele prin episcopi și prin preoți este Hristos însuși, așa cum atât de frumos și de categoric se exprimă Sfântul Ioan Gură de Aur: „Câte le fac preoții jos, le întărește Hristos sus și judecata robilor o confirmă Stăpânul”. Și mai zice același Sfânt Părinte: „ei au fost ridicăți la această putere, întrucât s-au mutat mai înainte la cer și au depășit firea omenească și s-au eliberat de patimile noastre”. Preoții, în scaunul mărturisirii, „s-au mutat la cer”, unindu-și judecata lor cu judecata lui Hristos, într-o totală libertate față de patimi și de necăutare la fața omenească, sau lăsând judecata lui Hristos să se exprime prin ei.

Persoanele alese de Hristos ca să fie „slujitori” și „iconomi ai tainelor lui Dumnezeu” (I Corinteni 4, 1) au fost arătate ca atare de către Duhul Sfânt printr-un act de consacrare săvârșit în biserică, prin invocarea Acestuia de către episcop, ca altă persoană consacrată și ea, coborând într-un lanț continuu până la Apostoli. Nimeni nu-și poate lua singur „cinstea aceasta” – scrie apostolul Pavel – ci dacă este chemat de Dumnezeu după cum și Aaron. Așa și Hristos nu S-a proslăvit pe Sine însuși, ca să se facă arhieru, ci Cel ce a grăit către El: „Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut” (Evrei 5, 4-5).

Taina iertării păcatelor de către episcopii și preoții Bisericii a fost practică de la începuturile Bisericii creștine. Toate cele trei componente acestei taine: mărturisirea păcatelor în fața preoților, căința pentru ele, făgăduința de a nu

le mai repeta și iertarea acordată de preot, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, sunt mărturisite de izvoare scrise dintru început și se găsesec la Sfinții Părinți și la scriitorii bisericești, precum: Clement Romanul, Ignatie Teoforul, Sfântul Irineu (sec. I-II), Tertulian, sfântul Ciprian, Origen (sec. II-III) și în Didascalia Apostolilor. Tot Sfinții Părinți au stabilit că mărturisirea păcatelor este individuală și secretă, nu publică, așa cum era rânduiala în Biserica primară și cum citim la Sfântul Iacov, primul episcop sedentar al Ierusalimului: „Mărturișiți-vă deci unul altuia păcatele și vă rugați unul pentru altul ca să vă vindecați ...” (5, 16). Biserica a renunțat la practica publică a mărturisirii păcatelor atât din pricina scandalurilor iscate în asemenea situații, cât și pentru ca preoții duhovnici să aibă posibilitatea de a cunoaște starea sufletească a fiecărui credincios, de a-i putea da îndrumările de care are nevoie, așa încât să-și poată reface legătura spirituală cu Biserica, întreruptă sau slăbită temporar prin păcate.

Dreptmăritori creștini,

Din partea unor persoane care afirmă că fac parte din Biserică, dar au rețineri în privința practicării rânduielilor bisericești, primim adesea întrebarea de ce este necesară mărturisirea sau spovedania, pentru a primi iertarea păcatelor? Dacă relația noastră cu Dumnezeu este una personală – se întreabă astfel de persoane –, atunci de ce mai este necesară mărturisirea păcatelor în fața preotului duhovnic? Oare Dumnezeu Atotștiutorul nu cunoaște păcatele noastre?

Tertulian (n.ca. 150 – d. 220), unul dintre cei mai cunoscuți scriitori bisericești, răspunde la astfel de întrebări că Dumnezeu nu cere mărturisirea păcatelor pentru că nu le-ar cunoaște, ci pentru că mărturisirea lor e un semn al căinței autentice și, totodată, un semn al încrederii totale în Dumnezeu și în preotul care-L reprezintă.

Dumnezeu se bucură de întoarcerea fiecărui păcătos, pentru că pocăința este începutul comuniunii penitentului cu El. Mărturisirea însăși îl înalță pe om, întrucât ea include căința sinceră pentru păcatele mărturisite și voința de a se elibera de sub stăpânirea lor. În același timp, spovedania ne scoate din robia păcatului și ne îndreaptă spre perfecțiunea morală.

Duhovnicul, la rândul său, devine pentru credinciosul mărturisitor un părinte sensibil, blând, răbdător, înțelegător, urmărind îndreptarea păcătosului și reînțelegerea lui în viața sacramentală a Bisericii. Sensibilitatea duhovnicului trezește, în felul acesta, sensibilitatea, părerea de rău și lacrimile amare ale penitentului. În ascultarea mărturisirii, preotul exercită rolul unui prieten înțelegător, dublat de acela al unui judecător și medic, care apreciază obiectiv natura și gravitatea păcatelor ce i se mărturisesc. El, la fel ca judecătorul și medicul, prescrie tratamentul duhovnicesc potrivit să vindece slăbiciunile

aflăte. El este judecător nu pentru ca să propună sentințe, ci să-l îngrijească cu iubire pe penitent și cu pricepere de medic sufletesc să-i pună la dispoziție mijloacele potrivite pentru vindecarea lui. Epitimia, canonul sau recomandările făcute de preotul duhovnic nu au ca scop pedepsirea, ci vindecarea penitentului.

Iubiți credincioși și credincioase,

Tradiția sfintei noastre Biserici nu cunoaște păcate neiertabile, dacă omul se căiește cu adevărat. Numai învârtoșarea inimii în necredință, până la moarte, stăruința în mândrie și în minciună, împotriva adevărului evident, sunt considerate păcate împotriva Duhului Sfânt, care nu primesc dezlegare nici în lumea aceasta, nici în cer: „De aceea vă zic: Orice păcat și orice hulă se vor ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului Sfânt nu se va ierta. Celui care zice cuvânt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui; dar celui care va zice împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta lui, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie” (Matei 12, 31-32).

Orice păcat mărturisit, oricât de grav ar fi, prin căință sinceră, prin fapte și atitudini contrare păcatului, se poate ierta. Hristos a luat asupra Sa toate păcatele noastre, numai să ne apropiem de El cu credință și cu zdrobire de inimă, cerându-I iertare. „Inima înfrântă și smerită – învăța regele psalmist David – Dumnezeu nu o va urgisi” (Psalmul 50, 18). Frumos scria, de altfel, Dostoievski despre această taină a iertării păcatelor: „Niciun păcat omenesc nu poate fi atât de cumplit încât să istovească nețărmurita iubire a Celui de Sus. Cum poate, oare, un păcat să întrecă puterea iubirii cerești? S-a spus că mai mare bucurie va fi în cer pentru un păcătos care se pocăiește decât pentru zece drepti. Dacă în inima ta sălășluiește căința, înseamnă că iubești cu adevărat. Iar dacă iubești, Dumnezeu te va primi la sine ... Iubirea plătește totul, răscumpără totul. Iubirea este o comoară fără preț, cu care poți dobândi o lume întreagă, care-ți îngăduie să răscumperi nu numai păcatele tale, dar și pe ale altora”.

Pe lângă mărturisire și căință, al treilea element al Tainei Pocăinței este dezlegarea de păcate rostită de către preotul duhovnic. Acesta roagă pe Hristos Domnul să-l dezlege pe credinciosul mărturisitor, apoi adaugă și dezlegarea sa. Cel care-l iartă, de fapt, pe penitent în momentul mărturisirii este Hristos, dar rugăciunea preotului duhovnic este aceea care aduce efectiv iertarea din partea Mântuitorului.

În Taina Mărturisirii nu există altă materie decât mâna și epitrahilul preotului. Prin trupul preotului duhovnic și prin veșmântul liturgic vine harul Domnului Iisus Hristos asupra penitentului, cum acesta curgea, prin trupul și prin veșmintele Domnului, în cei care-I cereau, cu credință, ajutorul. Precum odinioară, tot așa azi, mâine și poimâine, Hristos Domnul ne cheamă pe „toți cei osteniți și împovărați” la eliberarea din robia păcatului și la vrednicia de

a redeveni fii ai lui Dumnezeu, prin har. Atunci când învingem mândria, când ne smerim și mărturisim cu căință păcatele, se bucură Hristos, acordându-ne iertarea și se rușinează diavolul, care scapă de sub influența sa un suflet, pentru care s-a jertfit Fiul lui Dumnezeu.

Când ne ridicăm din scaunul mărturisirii și ne împărtășim cu trupul și cu sângele Domnului nostru Iisus Hristos, „ne curățim de orice păcat”, scrie sfântul evanghelist Ioan (I Ioan 1, 7) și devenim „frământătură nouă”, așa cum a devenit și slăbănogul din evanghelia acestei duminici. Să ne apropiem, așadar, cu credință, cu frică și cutremur de scaunul mărturisirii, să-I spunem lui Iisus, sub epitrahilul preotului duhovnic, toate păcatele noastre, să ne căim sincer pentru ele și să nu le mai repetăm, ca să auzim și noi cuvintele adresate paraeliticului din cetatea Capernaumului: „Fiule, iertate îți sunt păcatele tale.” Amin.